

Uchwała nr XXX/182/2020
Rady Gminy Koźminek
z dnia 23 października 2020 r.

w sprawie : Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Koźminek na rok 2021.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) w związku z art. 10 ust.1, ust. 2 , ust. 2a, ust.2b, ust. 3, ust 4 , ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok w brzmieniu przedstawionym w załączeniu do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Koźminek.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący
Rady Gminy
Włodzimierz Karasiński

Uzasadnienie

Do Uchwały nr XXX/182/2020

Rady Gminy Koźminek

z dnia 23 października 2020 r.

Do zadań samorządu gminy należą sprawy określone w przepisach art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z powołaną wyżej ustawą określone zadania są realizowane w postaci gminnego programu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Koźminek.

Z uwagi na fakt, iż Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020, przyjęty Uchwałą Nr XVII/110/2019 Rady Gminy z dnia 28 listopada 2019 roku, traci ważność z dniem 1 stycznia 2021 roku, uzasadnionym jest uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Koźminek na rok 2021.

Przewodniczący
Rady Gminy
Włodzimierz Karasiński

Załącznik
do Uchwały
nr XXX/182/2020
Rady Gminy Koźminek
z dnia 23 października 2020 r.

Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii
na terenie
Gminy Koźminek
na rok 2021

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, ze zm.).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zmianami *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*.
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) *o pomocy społecznej*.
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) *o samorządzie gminnym*.
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r., poz. 2365 ze zm.).
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz. U. z 2017 roku, poz. 458).

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii określa w art. 2 zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz źródła ich finansowania, cyt.:

„ (...) Art. 2. 1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) ⁽¹⁾ działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, są finansowane ze środków własnych podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, środków przeznaczonych na realizację programów, o których mowa w art. 48 ust.1 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz środków Narodowego Funduszu Zdrowia innych niż przeznaczone na realizację programów zdrowotnych.

3. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6, są finansowane z budżetu państwa z części pozostających w dyspozycji właściwych ministrów. (...).”

Zgodnie z w/w aktami prawnymi prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Informacje ogólne:

- Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii art. 10.1 Wójt Gminy w celu realizacji określonych w ustawie zadań własnych gminy, opracowuje projekt gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, uwzględniając zadania ustawy oraz kierunki działań wynikające z Narodowego Programu Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok określa zakres oraz sposób realizacji ustawowych zadań związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień tj. narkomanii w naszej gminie.

- Gminny Program uwzględnia działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty.
- Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizacja zadań zawartych w gminnych programach przeciwdziałania narkomanii finansowana jest z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (art.4¹ust.1 pkt 3 wymienionej ustawy).
- Zgodnie z art. 10 ust. 4 i ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii za koordynację realizacji Programu odpowiada Wójt gminy, który może powołać pełnomocnika. Przy realizacji współpracować będzie ze szkołami, GOPS , policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi, które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań.
- W realizacji Programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne, podmioty o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.) oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem. Gmina Koźminek wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego Programu.

Podstawowe informacje z zakresu uzależnienia od narkotyków:

Uzależnienie od środków psychoaktywnych to swego rodzaju styl życia, polegający na niekontrolowanym używaniu substancji psychoaktywnych, będący sposobem na spędzanie czasu wolnego zamiennie ze zwyczajowo przyjętymi sposobami. Jest to również zamienna forma zajęć i czasu, który powinien być przeznaczony na naukę, pracę czy rozrywkę. Pojęcie narkomanii to szeroki zakres zagadnień związanych z problemami zdrowotnymi, funkcjonowaniem w rolach społecznych, konfliktami z prawem i dobrymi obyczajami.

Zażywanie narkotyków zaspokaja podstawowe potrzeby psychiczne jednostki, takie jak potrzeba autonomii i własnej tożsamości. Branie narkotyków jest sposobem na życie mającym na celu wyeliminowanie nieprzyjemnych emocji i dyskomfortu psychicznego, wynikających z negatywnej oceny siebie i świata, oraz stworzenia nowego obrazu siebie i lepszej wizji rzeczywistości. Zażywanie środka psychoaktywnego uzależnia psychicznie i fizycznie. Negatywne zachowania narkomana można zauważyć w sferze umysłowej, emocjonalnej i etycznej. Doprowadza to do dysfunkcji w rodzinie, szkole i grupie rówieśniczej.

Najszybciej i najczęściej od narkotyków uzależniają się dzieci i młodzież. Właśnie ta grupa jest szczególnie podatna na uzależnienia. W społeczeństwie są osoby bardziej i mniej podatne na uzależnienie. Uzależnione jest to od cech osobowościowych jednostki. Zależy od jej psychiki, predyspozycji fizycznych czy środowiska, w którym funkcjonuje. Aby uniknąć uzależnienia należy przede wszystkim nie podejmować żadnych prób zażywania środków psychoaktywnych.

Zażywanie narkotyków jest zazwyczaj skrywane. Zmiany w zachowaniu i wyglądzie, jak również rozmowa z nastolatkiem może pomóc nam w ustaleniu czy zażywa on narkotyki.

Główne przyczyny, sięgania po narkotyki przez osoby młode to:

- *Problemy okresu dojrzewania i dorastania* – nastolatek odczuwa brak własnego miejsca, nie utożsamia się zarówno z rówieśnikami jak i dorosłymi. Nie utożsamia się również z samym sobą.
- *Potrzeba autonomii i rozwoju własnego „ja”*- w okresie dorastania rozluźniają się kontakty dziecka z rodzicami. Następuje przechodzenie od zależności do autonomii. Podczas tego procesu może dochodzić do nieporozumień i konfliktów z rodzicami.

- *Presja grupy rówieśniczej* - grupa rówieśnicza jest ważna dla nastolatka, umożliwia identyfikację, daje poczucie przynależności i bezpieczeństwa. Środowisko narkomanów składa się najczęściej z osób akceptujących jednostkę taką jaką jest.
- *Ucieczka przed negatywnymi emocjami* - „ucieczka w narkotyki” jest sposobem na pozbycie się nieprzyjemnych emocji i dyskomfortu psychicznego. Pomaga lepiej postrzegać świat i samego siebie, stwarza możliwość stworzenia nowego lepszego świata i lepszego siebie w nowej rzeczywistości.

Ocena zjawiska zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych jest trudna i zawsze obciążona dużym błędem. Według specjalistów w Polsce około 40-60 tys. osób jest uzależnionych od narkotyków, a sporadycznie sięga po narkotyki od 300-400 tys. Polaków. W Polsce wg szacunków Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii żyje ok. 120.000 osób uzależnionych od narkotyków. Badania pokazują, że uzależnia się co 10 użytkownik substancji psychoaktywnych. Jeżeli mamy w Polsce 100.000 osób uzależnionych, to liczba użytkowników w naszym kraju daje nam liczbę 1 miliona osób.

Szkody spowodowane zażywaniem marihuany są bliskie zeru. Od opiatów umiera ok. 300 osób rocznie. Od przedawkowania leków przeciwzapalnych dostępnych bez recepty ok. 3.000 osób rocznie, a od alkoholu 30.000.

Liczba wykrytych przestępstw posiadania narkotyków ciągle rośnie. Utrzymuje się na poziomie powyżej 29.000 osób rocznie.

Zjawisko nowych substancji tzw. Dopalaczy rozwija się z powodzeniem. Są to substytuty zakazanych substancji. Organy ścigania koncentrują się na zatrzymywaniu i karaniu osób zażywających narkotyki, dopalacze wypełniły lukę potrzeb na metody legalnego odurzania się. Nowe substancje zostały wprowadzone do obrotu jako przedmioty kolekcjonerskie, które nie są przeznaczone do spożycia dla ludzi. Rozpowszechnienie używania „dopalaczy” jest niższe niż przetworów konopi. Wśród gimnazjalistów 10,3 %, a wśród starszych uczniów 12,6 % używało kiedykolwiek tych substancji. Używanie „dopalaczy” jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Na popularność substancji psychoaktywnych ma wpływ moda, jakość, dostępność, status prawny, deficyt na czarnym rynku danej substancji i cała polityki narkotykowa wobec substancji legalnych i nielegalnych. Zamiennikiem dopalaczy jest też popyt na leki dostępne bez recepty w aptekach. Wielu ekspertów twierdzi, że podział na narkotyki i dopalacze jest sztuczny, a państwo powinno traktować problem całościowo.

Osoby uzależnione od opiatów zaczęły używać stymulantów, gdyż pomaga to w głodzie narkotykowym. Dopalacze zastąpiły amfetaminę. Przyczyną tej sytuacji jest moc dopalaczy - są one znacznie silniejsze, niż tradycyjne narkotyki. Znaczenie miała także legalność, dostępność oraz wygoda.

W związku z powyższym działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii na terenie naszej gminy powinny być skierowane przede wszystkim na profilaktykę i edukację dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i nauczycieli.

Problem narkomanii nie jest ujawniany, jest tematem tabu. W tym roku do GOPS w Koźminku nie wpłynęły informacje z jakichkolwiek instytucji (policja, szkoły, służba zdrowia, sąd i inne) czy od osób prywatnych dotyczące problemu narkomanii.

Rodziny osób uzależnionych wołają, by byli oni leczeni jak najdalej od miejsca zamieszkania, od środowiska, w którym do tej pory brali narkotyki. Wybierają też leczenie ambulatoryjne, a nie stacjonarne. Najprostszą i najtańszą metodą wykrywania narkotyków w organizmie są testy do badania obecności narkotyków. Testy są dostępne w wielu aptekach. Trudność polega na tym, że każdy z nich wykrywa jeden konkretny narkotyk, bądź jedną grupę

narkotyków. W związku z tym kupując test w aptece powinniśmy wiedzieć o użycie jakiego narkotyku osobę badaną podejrzewamy.

Brak świadomości społecznej jest też przyczyną późnego rozpoznawania problemu. W związku z tym ważne jest uświadamianie społeczeństwa poprzez szkolenia, pogadanki, prelekcje itp.

Na rok 2021, w Gminie Koźminek planuje się prowadzenie następujących działań w celu realizacji zadań ustawowych:

1. Stałe diagnozowanie problemu na terenie gminy.
2. Realizację priorytetów programowych (skierowanych w szczególności do grup ryzyka, młodzieży).
3. Wzmacnianie zasobów (wolontariuszy, organizacji pozarządowych, osób działających w tym zakresie) mogących wspierać Wójta gminy Koźminek w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.
5. Stała współpraca z Policją w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.

Realizatorzy Programu:

Wójt gminy Koźminek oraz jednostki i organizacje wskazane przez Wójta.

Źródło finansowania Programu:

Wpływy z opłat za uzyskanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewodniczący
Rady Gminy
Włodzimierz Karasiński

